

Toto rozhodnutí nabylo právní moci:

výrok dne

výrok dne 15.1. 1996

a je vykonatelné dnem 15.1. 1996

V Hradci Králové

dne 14.3.1996

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 15. ledna 1996 v senátě složeném z předsedy JUDr. Lubomíra Klimáčka a soudců JUDr. Miroslava Veverky a JUDr. Rudolfa Tomašoviče odvolání, které proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 12. 1994 sp.zn. 4 T 85/94 podala ve prospěch obžalovaného jeho matka [redacted] a obžalovaný [redacted]

nar. [redacted] v [redacted] trvale bytem [redacted]
[redacted] přechodně bytem [redacted] čp. [redacted]
[redacted] t.č. ve vazbě ve Vazební věznici MS ČR v [redacted]

a rozhodl

t a k t o :

Z podnětu podaných odvolání se podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr.ř. napadený rozsudek z r u š u j e v celém rozsahu .

Při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 259 odst. 3 tr.ř. se znovu rozhoduje ve věci

t a k t o :

Obžalovaný [redacted]

s e u z n á v á v i n n ý m

trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1. odst. 2 tr.zák., v souběhu s trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1. odst. 2 písm. f) tr.zák. (v tehdy platném znění), proto-

že

v nočních hodinách z [redacted] na [redacted] 1993 v obci [redacted] okres [redacted] po násilném vytlačení domovních dveří vnikl do domku čp. [redacted] majitelky [redacted] nar. [redacted] v úmyslu odcizit jmenované peníze, když v průběhu prohledávání bytu byl majitelkou vyrušen, tuto fyzicky napadl a po krátkém fyzickém zápasu ji intenzivně rdousil rukama, až ji na místě usmrtil, poté pokračoval v prohledávání bytu, ze kterého odcizil vkladní knížky s uloženou finanční částkou ve výši nejméně 400.000.- Kč ke škodě [redacted] když vkladní knížky později doma z obavy před prozrazením spálil, aniž se pokusil peníze vybrat,

t e d y : neoprávněně vnikl do domu jiného, přičemž při tomto činu překonal překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí a

jiného úmyslně usmrtil, přičemž čin spáchal v úmyslu získat majetkový prospěch

a o d s u z u j e s e z a t o

podle § 219 odst. 2 tr.zák. za použití § 29 odst. 1, 2 tr.zák. a § 35 odst. 1 tr.zák. k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání sedmnácti roků.

Podle § 39a odst. 2 písm. d), odst. 3 tr.zák. se pro výkon uloženého trestu zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou.

Podle § 229 odst. 1 tr.ř. se poškozený [redacted] nar. [redacted], bytem [redacted] čp. [redacted] se svým nárokem na náhradu škody odkazuje na řízení ve věcech občanskoprávních.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. prosince 1994 sp.zn. 4 T 85/94 byl obžalovaný [redacted] uznán vinným trestnými činy porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr.zák., krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b) tr.zák. ukončeným ve stádiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr.zák. a vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr.zák. Za to byl odsouzen podle § 219 odst. 2 tr.zák. za použití § 29 odst. 1, 2 tr.zák. a § 35 odst. 1 tr.zák. k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání osmnácti roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 1 písm. d) tr.zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 29 odst. 1 tr.zák. soud rozhodl, že doba výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou se pro účely podmíněného propuštění do doby výkonu trestu nezapočítává. Konečně pak podle § 229 odst. 1 tr.ř. byl poškozený [redacted] se svým nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku se obžalovaný dopustil výše uvedených trestných činů tím, že v nočních hodinách z [redacted] na [redacted] 1993 v obci [redacted] okres [redacted] po

násilném vytlačení domovních dveří vnikl do domku čp. [redacted] majitelky [redacted] nar. [redacted] v úmyslu odcizit jmenované peníze, když v průběhu prohlédávání bytu byl majitelkou vyrušen, tuto fyzicky napadl a po krátkém fyzickém zápasu ji intenzivně rdousil rukama, až ji na místě usmrtil a byt poté znovu prohlédl a odcizil z něj vkladní knížky s uloženou finanční částkou ve výši nejméně 400.000.- Kč ke škodě majitelky [redacted] když vkladní knížky později doma z obavy před prozračením spálil, aniž se pokusil peníze u peněžního ústavu vybrat.

Proti tomuto rozsudku podal prostřednictvím svého obhájce [redacted] odvolání obžalovaný a v jeho prospěch i jeho matka [redacted].

Odvolání obžalovaného směřuje do výroku o vině i do výroku o trestu. Vytýká rozhodnutí, že při hodnocení subjektivní stránky soud nevycházel z jeho obhajoby, že do domu poškozené nevznikl s úmyslem ji zavraždit, nýbrž s úmyslem zmocnit se tam peněz na hotovosti. Na spáchání činu se nepřipravoval, žádné vražedné nástroje sebou nebral ani nepoužil. Byl v domnění, že vniká do prázdného domu. I když poškozenou uchopil za krk, určitou dobu jej tiskl a také ji vlekl, neučinil tak v úmysl ji usmrtit. Chtěl ji pouze znemožnit pohyb, aby mu nepřekážela v hledání peněz a nemohla přivolat pomoc. Dále poukazuje na vyjádření znalce, který nevyloučil, že k zadušení poškozené došlo i v důsledku toho, že na nehybně ležící poškozenou pohodil peřinu. Právní kvalifikaci podle odst. 2 písm. f) § 219 tr.zák. nepovažuje za správnou, neboť peněz poškozené se sice chtěl zmocnit, ale nikoliv za cenu zmaření jejího života.

Uložený trest pak považuje za zcela nepřiměřený. Při tom poukázal, že soud nedostatečně přihlédl k jeho úplnému doznání, k jeho vrozené psychické vadě, k jeho plné invaliditě, k tomu, že čin spáchal v silné podnapilosti a k projevené upřímné lítosti. Zdůraznil také to, že ač byl vícekrát soudně trestán pro majetkové i násilné činy, nemůže být považovat za osobu obzvláště nebezpečnou svému okolí.

S ohledem na tyto skutečnosti odvolatel v závěru svého opravného prostředku navrhl, aby vrchní soud napadený rozsudek zrušil jak ve výroku o vině, tak i ve výroku o trestu. Poté aby jej sám uznal vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr.zák. a uložil trest odnětí svobody na horní hranici trestní sazby. V případě, že by se neztotožnil s touto kvalifikací, aby uložil trest v rozmezí dvanáct až patnáct let.

Matka obžalovaného [redacted] ve zdůvodnění svého opravného prostředku uvedla, že uložený trest považuje za nepřiměřený. Má ve výchově syna obžalovaného, který těžce nese jeho nepřítomnost. Poukazuje i na to, že je již ve starobním důchodu a ráda by se ještě návratu svého syna dožila. Proto žádá o snížení uloženého trestu odnětí svobody o jednu třetinu.

Obžalovaný u veřejného zasedání setrval na podaném odvolání i jeho důvodech.

Státní zástupkyně působící u vrchního státního zastupitelstva

tví uvedla, že napadený rozsudek považuje za správný pokud jde o skutková zjištění i právní závěry. Za správný považuje i uložený trest a zařazení pro jeho výkon. Nesprávně však soud použil ustanovení § 29 odst. 1 tr.zák., že doba výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou se pro účely podmíněného propuštění do doby výkonu trestu nezapočítává. Soud nevzal v úvahu ustanovení § 16 odst. 1, 2 tr.zák., neboť toto zpříšňující ustanovení v době spáchání činu nebylo v zákoně. Proto navrhla, aby odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr.ř. napadený rozsudek v této části zrušil. Jinak navrhla podaným odvoláním nevyhovět.

Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, přičemž přihlížel i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány a dospěl k následujícím závěrům.

V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku byly provedeny všechny důkazy významné pro objasnění skutkového stavu věci. Dodržena byla všechna zákonná ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalovaného na obhajobu. Provedené dokazování shledává odvolací soud jako úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takových procesních vad, na které by bylo nutno reagovat zrušením napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř.

Je potřebné zdůraznit, že již v přípravném řízení se orgány činné v trestním řízení správně soustředily na to, aby zjistily, zda se stal skutek, v němž jsou spatřovány trestné činy, zda tento skutek spáchal obžalovaný a z jakých pohnutek, na objasnění okolností, které mají vliv na stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, okolností závažných pro posouzení osobních poměrů pachatele a okolností, které vedly k trestné činnosti. Za tím účelem byly v přípravném řízení a poté v řízení před soudem prvního stupně obstarány všechny potřebné důkazy, které v hlavním líčení byly provedeny v zákonem předepsané formě. Byl opakovaně vyslechnut obžalovaný [redacted] jeho matka [redacted] družka [redacted] a další svědci. Byl opatřen protokol o ohledání místa činu, pořízena fotodokumentace a to i z provedené rekonstrukce činu a odborná vyjádření. Byly zpracovány znalecké posudky z oboru soudního lékařství k příčinám úmrtí poškozené a znalci z oboru psychiatrie a psychologie byla objasňována osobnost obžalovaného. Rozsah provedeného dokazování postačoval pro podání obžaloby a k tomu, aby ve věci mohl soud prvního stupně v potřebném rozsahu důkazy provést a poté je i zhodnotit.

Soud prvního stupně všechny důkazy, které mají vztah k projednávané věci, řádně a v souladu se zákonem provedl. Objasňoval se stejnou pečlivostí jak okolnosti svědčící proti obžalovanému, tak i okolnosti svědčící v jeho prospěch. Provedené důkazy pak i v podstatě řádně zhodnotil v souladu se zásadami uvedenými v ustanovení § 2 odst. 6 tr.ř. Nepochybil, když při svých zjištěních o místě, době a hlavně způsobu spáchání trestné činnosti obžalovaného vycházel především ze závěrů znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství zpracovaného znalci [redacted] a [redacted]. Tento znalecký posudek byl zpracován až po rekonstrukci trestné činnosti, která byla provedena na místě

samém za přítomnosti obžalovaného i soudního znalce.

Za shora konstatované důkazní situace vrchní soud odkazuje na podrobnou a přiléhavou argumentaci soudu prvního stupně obsaženou v odpovídajících pasážích napadeného rozsudku, k nimž pokud jde o skutková zjištění nemá žádných výhrad a naopak se s nimi plně ztotožňuje. Nicméně k argumentaci odvolatele považuje odvolací soud za nutné se vyjádřit.

Nosnou částí obhajoby i odvolacích námitek je poukaz na skutečnost, že obžalovaný neměl v úmyslu poškozenou usmrtit, chtěl ji pouze znemožnit pohyb, a to s použitím násilí, aby se mohl zmocnit jejích peněz.

Znalci z oboru soudního lékařství vyloučili, že by poškozená mohla ta nejzávažnější poranění, v důsledku kterých přišla o život, utrpět tak, jak to tvrdí obžalovaný. Není žádných pochyb o tom, že příčinou smrti poškozené bylo zadušení, které vzniklo jako následek rdoušení. Tlak na krk poškozené trval delší dobu a nemohlo jíž o krátkodobé přiložení prstů na krk při zjišťování pulsu. Také zlomenina krční páteře, která byla komplikací smrti, musela nastat působením značného násilí druhou osobou, tedy obžalovaným.

Odvolací soud nemá ani žádné pochybnosti o tom, že takto si obžalovaný počínal proto, aby se zmocnil peněz poškozené. Vždyť sám doznal, že do domu poškozené vnikl násilím proto, že se chtěl zmocnit peněz na hotovosti. Prohledával dům a poté, co narazil na poškozenou a zachoval se k ní shora popsaným způsobem, pokračoval v prohledávání bytu a hledání peněz až do nálezů vkladních knížek, o kterých se domníval, že to jsou peníze. Až poté domek poškozené opustil.

Ze správných skutkových zjištění však nalézací soud neučinil zcela správné právní závěry. Pochybení se soud nedopustil, pokud jednání obžalovaného podřadil pod skutkovou podstatu trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr.zák. Podle názoru odvolacího soudu správně jednání obžalovaného kvalifikoval i jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr.zák. Způsob, jakým obžalovaný na poškozenou útočil, jak je podrobně popsán v napadeném rozsudku, zcela nepochybně svědčí o úmyslu obžalovaného poškozenou usmrtit. Ta skutečnost, že se tak stalo v době, kdy hledal peníze a poté, co poškozenou usmrtil, v této činnosti pokračoval až do doby, kdy se domníval, že byl úspěšný, zcela jednoznačně prokazuje jeho úmysl získat peníze, tedy majetkový prospěch za každou cenu, tedy i za cenu úmyslného usmrcení poškozené.

V souladu se zákonem však podle názoru odvolacího soudu není použití právní kvalifikace pokusu krádeže podle § 8 odst. 1 k § 247 odst. 1 písm. b) tr.zák. Krajský soud naplnění této skutkové podstaty spatřoval v jednání obžalovaného, kterým po usmrcení poškozené odcizil vkladní knížky.

Toto jednání obžalovaného je však pokryto právní kvalifikací podle § 219 odst. 2 písm. f) tr.zák. Znak "spáchá čin v úmyslu získat majetkový prospěch" vyjadřuje všechny případy získání ma-

jetkového prospěch, i ty, které záleží ve zmocnění se cizí věci mimo bezprostřední souvislost s použitím násilí, tedy i trestného činu krádeže podle § 247 tr.zák. Proto je v tomto případě jedním souběh vyloučen.

Proto musel odvolací soud postupovat podle § 258 odst. 1 písm. d) tr.zák., výrok o vině zrušit a při stejném skutkovém zjištění již právní kvalifikaci podle § 247 tr.zák. nepoužít.

Správný byl závěr krajského soudu, pokud dospěl k názoru, že jsou splněny podmínky pro použití § 29 tr.zák., tj. pro uložení výjimečného trestu. Ustanovení § 29 odst. 2 tr.zák. umožňuje uložit trest odnětí svobody nad patnáct let až do dvaceti pěti let, jestliže stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost je velmi vysoký a možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.

Provedeným dokazováním bylo zjištěno, že obžalovaný v místě bydliště měl pověst násilníka. Přes svůj poměrně mladý věk byl již vícekrát soudně trestán, kromě jiného i třikrát pro úmyslné ublížení na zdraví. Několikrát byl již ve výkonu trestu odnětí svobody pro úmyslné trestné činy, a to i ve výkonu trestu s přísnějším režimem. Přesto se dopustil žalovaného jednání, což zcela evidentně prokazuje, že dosavadní tresty se zcela minuly účinkem. To svědčí o jeho zatvrzelém nerespektování společenských norem. I posudky znalců psychiatrů a psychologů uvádějí, že osobnost obžalovaného je již ustálená a pravděpodobnost změn rysů jeho osobnosti je nepatrná. Resocializaci sice zcela nevyloučili, avšak poukázali na její obtížnost s ohledem na dosavadní průběh života, výkon trestů a osobnost obžalovaného. Tyto skutečnosti nepochybně umožňují učinit závěr, že možnost nápravy obžalovaného je obzvláště ztížena a že k dosažení účelu trestu podle § 23 odst. 1 tr.zák. nepostačuje uložení mírnějšího trestu.

Když odvolací soud vyhodnotil všechny skutečnosti a okolnosti případu vzhledem k ustanovení § 3 odst. 4 tr.zák. dospěl k závěru, že i stupeň společenské nebezpečnosti spáchané trestné činnosti je velmi vysoký.

Obžalovaný porušil jeden z nejzákladnějších zájmů společnosti, čímž je ochrana lidského života a to způsobem, který je podstatně závažnější než jaký postačuje pro uložení alternativního trestu odnětí svobody do 15 let. Nelze totiž přehlédnout, že obžalovaný se shora popsaného jednání dopustil na zcela bezbranné staré ženě v jejím domku. Způsob provedení činu, kdy jí, ač to vzhledem k její bezbrannosti a v podstatě nemožnosti dovolat se pomoci, způsobil celou řadu zranění, včetně smrtelného, lze označit za surový. Nelze opomenout ani skutečnost, že počet takovýchto jednání vůči starým lidem neustále roste. Všechny tyto skutečnosti, po přihlédnutí i k míře zavinění obžalovaného dovolují učinit závěr, že stupeň společenské nebezpečnosti jednání obžalovaného lze označit za velmi vysoký.

Poté, kdy odvolací soud dospěl k závěru, že je nutné z právní kvalifikace skutku vypustit kvalifikaci pokusu trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1 k § 247 odst. 1 písm. b) tr.zák., dospěl k závěru, že trest uložený krajským soudem plně neodpovídá změněné právní kvalifikaci. Proto uložil trest nový, rozdíl

právních kvalifikací odpovídající výjimečný úhrnný trest odnětí svobody v trvání 17 let. Takto uložený trest plně respektuje zásady uvedené v ustanoveních §§ 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr.zák.

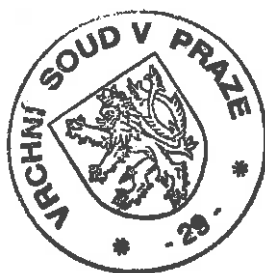
Při zařazení obžalovaného pro výkon trestu vycházel odvolací soud z ustanovení § 39a odst. 2 písm. d), 3 tr.zák., podle kterého musí být pachatel, jemuž byl uložen výjimečný trest, zařazen pro jeho výkon do věznice se zvýšenou ostrahou.

Krajský soud se dopustil pochybení, pokud rozhodl podle § 29 odst. 1 tr.zák. o tom, že se doba výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou pro účely podmíněného propuštění do doby výkonu trestu nezapočítává. Přehlédl tu skutečnost, že toto zpřísnující ustanovení v trestním zákoně v době spáchání trestného činu nebylo uvedeno. Zavedla jej až novela trestního zákona č. 290/1993 Sb. účinná od 1. 1. 1994. Při respektování ustanovení § 16 odst. 1, 2 tr.zák. jej proto nebylo možno uložit.

Výrok krajského soudu, kterým odkázal poškozeného [redacted] na řízení ve věcech občanskoprávních je v souladu se základem, proto vrchní soud odkazuje na správné odůvodnění tohoto výroku v napadeném rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 15. ledna 1996

JUDr. Lubomír Klimešček.
[redacted]